

Janne Torvinen

LASKUTUSPALVELUN KÄYTTÖ VAI TOIMINIMEN PERUSTAMINEN

Tarkastelua taloudellisesta näkökulmasta

LASKUTUSPALVELUN KÄYTTÖ VAI TOIMINIMEN PERUSTAMINEN

Tarkastelua taloudellisesta näkökulmasta

Janne Torvinen
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Liiketalouden koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma, Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Janne Torvinen

Opinnäytetyön nimi: Laskutuspalvelun käyttö vai toiminimen perustaminen

Työn ohjaaja: Esa Anttila

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2017

Sivumäärä: 28 + 2

Tämän työn toimeksiantajana toimii Oulun ammattikorkeakoulun yrityshautomo. Työn tarkoituksena on antaa tietoa yrittäjyydestä kiinnostuneelle henkilölle eri mahdollisuuksista, kuinka toimintaa voi alkaa harjoittaa ja millaisia kustannuksia siihen liittyy. Suomessa yksityinen ihminen ei voi kirjoittaa laskuja yrityksille tai toisille yksityisille henkilöille. Tästä syystä hänen on toimintaa varten perustettava yritys tai hän voi käyttää apunaan verkossa toimivia laskutuspalvelun tarjoajia.

Työssä käydään lyhyesti läpi kaikki olemassa olevat yritysmuodot sekä esitellään vaihtoehtona yrityksen perustamiselle internetissä toimivan laskutuspalvelun käyttäminen. Työssä keskitytään yritysmuodoista lähinnä toiminimeen, koska se on yksinkertaisin ja yleisimmin käytetty liiketoiminnan harjoittamisen muoto toimittaessa yksin. Vaihtoehtoja tarkastellaan toiminnan aloittamis- ja lopettamistoimenpiteiden, kustannusten sekä verotuksen näkökulmista ja lisäksi sivutaan yrittäjän asemaa sosiaaliturvassa. Laskelmissa eri vaihtoehtojen kulurakennetta tarkastellaan useilla eri liiketoiminnan suuruusluokilla. Vertailua tehdään vuosittaisen laskutussumman ollessa arvonnalisäverottomana 2 000€, 5 000€, 10 000€, 25 000€, 40 000€ ja 80 000€. Laskelmien perusteella saadaan selvitettyä verotettavaksi tulevien tulojen määrä. Vertailu jätetään ulottuvaksi verotettavaan tuloon saakka, koska käytännössä siitä eteenpäin verotus hoituu samankaltaisin periaattein kummassakin vaihtoehdossa. Lisäksi henkilökohtainen verotus sisältää niin monia muuttujia, että selvitystyö laajenisi huomattavasti.

Työtä varten on kerätty tietoa suoraan eri laskutuspalveluiden tarjoajien verkkosivuilta, laeista ja erinäisistä oppaista, joita on saatavilla yrityksen perustamiseen liittyen. Tämän lisäksi käytetään hyödyksi työtä varten haastatellun laskutuspalvelua käyttäneen yrittäjän käytännön kokemuksia.

Tehtyjen laskelmien perusteella laskutuspalvelut soveltuvat hyvin yrittämiseen pienillä vuotuisilla laskutussummilla. Suuremmilla laskutussummilla toiminimi tulee edullisemmaksi vaihtoehdoksi johtuen laskutuspalveluiden ottamista suurista provisioista. Laskutussummien kasvaessa päälle 20 000€ laskutuspalveluiden ottaman provision suuruisilla summilla saa ostettua kirjanpidon ja tarvittavat veroilmoituspalvelut tilitoimistosta toiminimelle. Toimenpiteenä laskutuspalvelun käytön aloittaminen ja lopettaminen on helpompaa kuin toiminimen perustaminen ja sen lopettaminen.

Asiasanat: Yrittäjyys, yritys, yritysmuoto, toiminimi, laskuttaminen, laskutuspalvelu, laskutusosuuskunta

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree programme in Business Economics, option of Financial Administration

Author: Janne Torvinen

Title of thesis: Light entrepreneurship by using invoicing company or setting up own company

Supervisor: Esa Anttila

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2017 Number of pages: 28 + 2

The commissioner to this thesis is Oulu University of applied sciences. Purpose is to give information to a person who is interested working as an entrepreneur about the options how he or she can start doing business. Is putting up own company necessary or is there any other ways to manage invoicing and other things concerning to entrepreneurship. In Finland individual person cannot invoice any other individual persons or companies so putting up own company has been only option for a long time to start doing business. Nowadays there is another option to start invoicing via web operating invoicing service providers and own company is not necessary anymore. This type of kind entrepreneurship is called as light entrepreneurship.

In this thesis all different company types and structures are shortly described and also few mostly used invoicing service providers are introduced. Actual financial examination is conducted working as a sole trader versus invoicing via invoicing service providers. Examination is based on few different annual revenue scales (VAT not included) which are 2 000€, 5 000€, 10 000€, 25 000€, 40 000€ and 80 000€. All other company types apart from sole trader are not taken into account because they are not so simply to start by entrepreneur alone. That's why sole trader is most common way to start doing business by self. All the most common are taken into account when calculating cost structures of different options. Also financial social security of entrepreneur is under examination.

Final outcome of calculations executed in this thesis is profit before interest and taxes and so comparison between different types of options is compatible. Calculations all the way to net income are not executed because it depends on so many variables and most of those variables are related to individual person who is put under examination. Those variables have however same kind of impact to net income between all different kind of options in personal level and so comparison extended to net income is not necessary.

Calculations show that using invoicing companies is suitable for testing entrepreneurship or when annual revenue is smaller. Starting and also quitting is easier than starting own company. When annual revenue is around 5 000€ or greater acting as soul trader is financially better option because of provisions taken by the invoicing companies.

Keywords: Entrepreneurship, light entrepreneurship, company, invoicing

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	YRITTÄJYYS JA YRITYSMUODOT	8
2.1	Yrittäjyys Suomessa	9
2.2	Yritysmuodot	10
2.3	Laskutuspalvelu.....	11
3	TOIMINNAN ALOITTAMINEN, LOPETTAMINEN JA TOIMINNAN KULUT.....	13
3.1	Perustamistoimenpiteet ja niihin liittyvät kulut	13
3.2	Kirjanpito	14
3.3	Kulujen vähennysoikeus.....	15
3.4	Arvonlisäverovelvollisuus	15
3.5	Yrittäjän vakuutukset	16
3.6	Yrittäjän työttömyysturva	17
3.7	Toiminnan lopettaminen	18
4	KULUJEN VERTAILU JA JOHTOPÄÄTÖKSET	19
4.1	Tulonmuodostus ja verotus toiminimellä.....	19
4.2	Tulojen muodostuminen käytettäessä laskutuspalvelua.....	19
4.3	Laskelmat.....	20
5	POHDINTA.....	24
	LÄHTEET.....	27
	LIITTEET	29

1 JOHDANTO

Viimeaikoina talousuutisoinnissa ovat yleistyneet puheet yrittäjyydestä ja itsensä työllistämisestä omatoimisesti. Asia johtuu osaksi yleisen ilmapiirin positiivisesta muutoksesta yrittäjyyttä kohtaan, mutta toisaalta muutos on myös pakon sanelemaa, kun työllistyminen palkkatyöläisenä on nyky-aikana haastavampaa kuin aiemmin. Yrityksissä olisi tarve erilaisten työsuoritteiden tekemiselle, mutta tarve ei ole välttämättä jatkuvaa. Tästä johtuen tähän ei palkata yritykseen työntekijää vaan toivotaan ennemminkin löydettävän hyvä ulkopuolinen palveluntarjoaja tekemään työ kertaluonteisena suoritteena. Ammattitaitoisen työvoiman joukossa on tapahtunut muutos ajattelutavassa siinä mielessä, että moni haluaa suunnitella tekemisensä vapaammin ja saada paremman korvauksen työpanokselleen. Nykyisen pitkän taantuman aikaan monia suuria tuotantoyksiköitä on siirretty Suomesta halvemmän työvoiman maihin, lähinnä Aasiaan, mikä on johtanut irtisanomisiin eikä vastaavissa määrin ole tullut tarjolle uusia työpaikkoja. Tämän seurauksena moni on nähnyt yrittäjyyden olevan ainoa keino työllistyä. Tämän lisäksi moni opiskelija pohtii mahdollisuuksia kehittyvän osaamisensa hyödyntämiselle opiskelujensa ohessa.

Päästäkseen toteuttamaan yritysideaansa tai hyödyntämään kerryttämäänsä ammattitaitoa on tätä toimintaa varten täytynyt perinteisesti perustaa yritys. Lain mukaan Suomessa luonnollinen henkilö ei voi laskuttaa tarjoamistaan palveluista toisia luonnollisia henkilöitä tai yhteisöjä vaan voi saada tulonsa ainoastaan palkkana tai siihen rinnastettavana palkkiona. Palkkoihin ja palkkioihin liittyy maksajan kannalta kuitenkin monenlaisia selvitettäviä seikkoja kuten esimerkiksi palkkojen sivukulujen ja verojen ennakonpidätysten maksaminen sekä erilaisten sopimusten tekeminen. Tämän johdosta tilaajan kannalta on selkeintä maksaa tilaamansa työ laskulla.

Idea tälle työlle on lähtöisin Oulun Ammattikorkeakoulun yrityshautomosta. Yrityshautomo on paikka, jossa opiskelijoiden liikeideoista voidaan kehittää oikeaa liiketoimintaa hyödyntäen asiantuntijoiden tietämystä ja kokemusta yrittämisestä. Hautomo-opinnoissa opiskelija kehittää omaa liiketoimintasuunnitelmaansa saaden siihen palautetta ja kehitysideoita yrittäjyysvalmentajalta. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat erilaiset koulutusluennot ja yhteistyö muiden hautomo-opiskelijoiden ja toimintaan liittyvien tahojen kanssa. Opiskelija voi käynnistää hautomo-opinnot opintojensa missä vaiheessa tahansa ja ne kerryttävät opintopisteitä. (Oamk 2017, viitattu 4.3.2017.)

Opinnäytetyö on toiminnallinen tutkimus jonka tarkoituksena on selvittää henkilölle joka on kiinnostunut yrittäjyydestä eri mahdollisuuksista aloittaa liiketoiminta. Hän voi harjoittaa toimintaansa käyttäen apuna internetissä toimivia laskutuspalveluita tai hän voi perustaa toimintaansa varten yrityksen. Työssä tehdään kustannusvertailua eri vaihtoehtojen kesken muutamilla erilaisilla liikevaihtojen suuruuksilla. Opinnäytetyön lopputuloksena saadaan taulukkomuotoiset laskelmat, joissa eri vaihtoehtojen kulurakenne on nähtävillä erilaisilla liikevaihdon suuruuksilla. Niihin perustuen annetaan suosituksia käytettävästä vaihtoehdosta sekä kerrotaan muista taloudellisten seikkojen lisäksi huomioon otettavista asioista.

Laskennan lisäksi sivuttavia aihealueita ovat arvonlisävero, työttömyysturva, kulujen vähennysoikeus sekä toiminnan aloittaminen ja lopettaminen. Työ perustuu palveluntarjoajilta kerättyihin tietoihin sekä yritystoimintaan liittyviin lakeihin ja ohjeistuksiin. Toimeksiantajalle työ toimii hyvänä ohjeena siihen, miten yrityshautomossa kehiteltyä liikeideaa voi alkaa käytännössä toteuttamaan. Kaikki eri yritysmuodot ja niihin liittyvät ominaisuudet ovat lyhyesti esiteltynä ja tarkempi tarkastelu tehdään toiminimeen ja laskutuspalveluntarjoajiin liittyen. Mikäli mielenkiinto kohdistuu kuitenkin esimerkiksi osakeyhtiön perustamiseen, löytyy siihen runsaasti lisätietoa esimerkiksi lähteissä mainituista teoksista sekä internetistä.

2 YRITTÄJYYS JA YRITYSMUODOT

Yrittäjyys on oman ammatillisen osaamisensa taloudellista hyödyntämistä työllistämällä itse itsensä. Yrittäjyys tarjoaa intohimoisemman tavan hankkia elantonsa verrattuna työskentelemiseen palkattuna työntekijänä ja luo mahdollisuudet saada suurempaa taloudellista hyötyä. Miinuspuolena palkkatyöhön verrattuna yrittäminen on turvattomampaa sillä tulojen ja tulevaisuuden työtilanteen ennakoiminen on haastavampaa. Lisäksi yrittäjä voi olla turvattomammassa asemassa sosiaaliturvassa verrattuna palkansaajaan. Toisaalta nykypäivän palkansaajan tulevaisuuskaan ei ole samaan tapaan turvattu kuin joskus ennen vanhaan.

Yrittämistä pohtivan kannattaa harkita asiaa monesta eri näkökulmasta katsoen sillä yrittäjyys vaikuttaa moneen seikkaan, mitä ei välttämättä heti ajatelleeksi. Sillä voi olla vaikutusta niin ihmisen sosiaaliseen asemaan, taloudelliseen tilanteeseen, arvomaailmaan kuin myös perhe- ja ystävyysuhteisiin. Yrittäjän päivät eivät pääsääntöisesti noudata tiettyä päivästä toiseen toistuvaa rutiinia ja käytännössä moni yrittäjä miettiikin liiketoiminnallisia tai hallinnollisia asioita jossain määrin koko ajan. Toisaalta moni yrittäjäksi ryhtynyt kokee intohimoa työtänsä kohden ja pitkien päivien tekeminen ei tunnu samassa määrin puuduttavalle kuin jatkuva ylitöiden tekeminen palkkatöissä voisi tuntua. Yrittämisen parhaimpana puolena onkin toiminnan suunnittelemisen vapaus vaikka käytännössä toimintaa voi joutua suunnittelemaan pitkälti asiakkaiden vaatimusten ja aikataulujen mukaisesti. Vapauden lisäksi yrittäjän ahkeruus näkyy suoraan omien tulojen kasvuna.

Yrittäjyys ei sovellu kaikille ja sen vuoksi olisi syytä pohtia realistisesti omia ominaisuuksiaan ja miettiä, onko yrittäjyys todella varteenotettava vaihtoehto itselle. Hyviä yrittäjäominaisuuksia ovat esimerkiksi ahkeruus, luovuus, oma-aloitteisiin, tuloshakuisuus, päättäväisyys, riskinottohalu, paineensietokyky sekä epävarmuuden sietäminen. Myös oman yritysideoita kannattavuutta on hyvä miettiä huolella. Hyviä kysymyksiä miettimisen avuksi ovat esimerkiksi: kuka on asiakkaani ja miksi hän palvelujani tarvitsee ja on niistä halukas maksamaan? (Uusyrittäjäkeskus 2016, viitattu 26.11.2016.)

2.1 Yrittäjyys Suomessa

Viimeisimmän tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan (Tammikuu 2017) Suomessa työikäistä väestöä eli iältään 15–64 vuotiaita henkilöitä oli yhteensä 4,1 miljoonaa. Heistä 2,4 miljoonaa on työllistettynä ja loput ovat joko työttömiä työnhakijoita tai työvoiman ulkopuolella johtuen työkyvyttömyydestään tai opiskelustaan. Palkansaajana 2,4 miljoonasta henkilöstä on valtaosa joka on noin 2,1 miljoonaa henkeä. Yrittäjänä itsensä työllistää 314 000 henkilöä joka on noin 13% työllisistä. (Tilastokeskus 2017a, viitattu 4.3.2017.)

Yritysten ja samalla yrittäjien määrä on kuitenkin kasvanut tasaisesti vuosituhannen vaihteesta lähtien. Alla oleva taulukko perustuu tilastokeskuksen viimeisimpään täydelliseen yritystutkimusjulkaisuun, jossa tuoreimmat luvut ovat vuodelta 2012.

TAULUKKO 1. Yrityskanta vuosina 2000 – 2012. (Tilastokeskus 2017b, Viitattu 4.3.2017)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Luonnollinen henkilö	97 042	98 641	101 307	106 115	111 384	117 163	124 462	130 136	134 906	136 455	140 327	145 521	148 607
<i>Muutos ed. vuodesta</i>		1,6 %	2,7 %	4,7 %	5,0 %	5,2 %	6,2 %	4,6 %	3,7 %	1,1 %	2,8 %	3,7 %	2,1 %
Avoim yhtiö	8 462	8 172	8 128	8 155	8 235	8 432	8 605	8 587	8 569	8 407	8 348	8 380	8 319
<i>Muutos ed. vuodesta</i>		-3,4 %	-0,5 %	0,3 %	1,0 %	2,4 %	2,1 %	-0,2 %	-0,2 %	-1,9 %	-0,7 %	0,4 %	-0,7 %
Kommandiittiyhtiö	26 606	25 622	25 154	24 937	24 817	24 752	24 672	24 285	24 002	23 177	22 723	22 534	22 158
<i>Muutos ed. vuodesta</i>		-3,7 %	-1,8 %	-0,9 %	-0,5 %	-0,3 %	-0,3 %	-1,6 %	-1,2 %	-3,4 %	-2,0 %	-0,8 %	-1,7 %
Osakeyhtiö	117 647	120 313	121 757	123 379	125 736	127 722	132 050	139 659	146 442	150 095	153 932	159 562	163 536
<i>Muutos ed. vuodesta</i>		2,3 %	1,2 %	1,3 %	1,9 %	1,6 %	3,4 %	5,8 %	4,9 %	2,5 %	2,6 %	3,7 %	2,5 %
Osuuskunta	1 836	1 882	1 935	2 042	2 127	2 211	2 293	2 362	2 399	2 440	2 497	2 606	2 669
<i>Muutos ed. vuodesta</i>		2,5 %	2,8 %	5,5 %	4,2 %	3,9 %	3,7 %	3,0 %	1,6 %	1,7 %	2,3 %	4,4 %	2,4 %
Yhteensä	251 593	254 630	258 281	264 628	272 299	280 280	292 082	305 029	316 318	320 574	327 827	338 603	345 289

Taulukossa luonnollisella henkilöllä tarkoitetaan toiminimiyrittäjiä. Taulukosta nähdään yritysten kokonaisuuden muutoksen lisäksi myös muutoksia yksittäisissä yritysmuodoissa. Yritysmuodoista avoimen- ja kommandiittiyhtiöiden määrä on pienentynyt verrattaessa vuosituhannen vaihteen tilanteeseen. Suosituimpia yritysmuotoja ovat toiminimi, osakeyhtiö ja osuuskunta. Taustalla voi vaikuttaa se, että avoimen- ja kommandiittiyhtiöiden yrittäjän vastuut ovat hiukan laajempia kuin esimerkiksi osakeyhtiössä tai osuuskunnassa. Tarkempaa tietoa näistä eri yhtiömuodoista ja niihin liittyvistä ominaisuuksista on kerrottuna tarkemmin seuraavassa kappaleessa.

Epävirallisempien lähteiden mukaan voidaan päätellä yritysten määrän jatkaneen kasvuaan vuodesta 2012, mutta virallisten julkaisujen puutteesta johtuen niitä ei ole tässä tarkemmin esiteltyinä. Taulukko ei myöskään sisällä laskutuspalveluiden kautta itsensä työllistäviä henkilöitä.

2.2 Yritysmuodot

Yritysmuotoja on olemassa useampia ja ne eroavat toisistaan esimerkiksi perustamiseen tarvittavan henkilömäärän, pääomavaatimusten, hallinnoinnin sekä vastuukysymysten osalta. Näitä yritysmuotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi), henkilöyhtiöt (avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö), osakeyhtiö ja osuuskunta.

Yksityinen elinkeinonharjoittaja eli toiminimi on yksinkertaisin ja pelkistetyin liiketoiminnan harjoittamisen muoto. Sen voi perustaa ammatinharjoittaja itse ilman yhtiökumppaneita eikä yritys tarvitse varsinaisen yrittäjän lisäksi mitään erillisiä hallintoelimiä. Toiminnan aloittamiselle ei ole olemassa mitään tiettyjä alkupääomavaatimuksia. Toiminimellä yrittäjä tekee itse kaikki päätökset ja vastaa tekemistään päätöksistä ja sitoumuksistaan koko omaisuudellaan. Vastuu päätöksistä ulottuu näin ollen myös yrittäjän henkilökohtaiseen omaisuuteen. Vastaavasti koko toiminnan tulos kuuluu suoraan yrittäjälle ja on hänen veronalaista tuloaan. Hallinnoltaan toiminimi on kevyt verrattuna muihin yritysmuotoihin. Yrittäjä voi sijoittaa yritykseen varojaan tai nostaa varoja pois yrityksestä oman halunsa mukaan. Toiminimellä toimija on kirjanpitovelvollinen toiminnastaan. (Viitala & Jylhä 2013, 55.)

Avoin yhtiö on toinen henkilöyhtiömuodoista. Sen perustamiseen tarvitaan vähintään kaksi yhtiömiestä ja yhtiö syntyy perustamissopimuksella. Avoimen yhtiön yhtiömiehillä on yhtäläiset oikeudet tehdä päätöksiä ja sitoumuksia yrityksen nimissä. Kaikki yhtiömiehet vastaavat omista ja toisensa tekemistä sitoumuksista kaikella omaisuudellaan. Tämän johdosta yhtiökumppaneiden on tärkeää tuntea hyvin toisensa sekä heidän toimintatapansa. Avoin yhtiö on sopiva yritysmuoto pienimuotoisen yritystoiminnan harjoittamiseen usean henkilön kanssa, jotka tuntevat toisensa ja tietävät pystyvänsä luottamaan toisiinsa. Yrityksen voitot jakautuvat tasan yhtiömiesten kesken. (Villa 2013, 61.)

Toinen henkilöyhtiömuodoista on kommandiittiyhtiö (Ky). Sen perustamiseen tarvitaan vähintään yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies. Kommandiittiyhtiössä vastuunalainen yhtiömies tekee yhtiössä sitoumukset ja vastaa niistä kaikella omaisuudellaan. Äänettömän yhtiömiehen velvollisuutena on tehdä yhtiöön pääomasijoitus ja hänen vastuunsa rajoittuu tämän sijoituksen suuruuteen. Voiton jakautuminen menee kommandiittiyhtiössä hiukan erilalla kuin avoimessa yhtiössä. Aluksi yrityksen tuloksesta kohdistetaan äänettömälle yhtiömiehelle osuus, joka vastaa perustamissopimuksessa sovittua korkoa hänen tekemälleen pääomasijoitukselle.

Mikäli voittoa jää tämän jälkeen jäljelle, kohdistuu loppuosa vastuunalaiselle yhtiömiehelle kokonaisuudessaan. (Villa 2013, 31.)

Osakeyhtiö on yritysmuoto, jossa osakkaiden omistusosuus yrityksestä jakautuu heidän tekemiensä osakepääomasijoitusten suhteessa. Se soveltuu hyvin toimintaan, joka on laajaa ja sitoo paljon pääomia. Se on myös turvallinen yritysmuoto perustaa yhdessä muiden kanssa sillä osakeyhtiö on omistajistaan erillinen oikeushenkilö, jossa sen omistavien osakkaiden vastuu yrityksen sitoumuksista rajoittuu heidän tekemäänsä pääomasijoituksen suuruuteen. Osakeyhtiön perustamiseen vaadittu osakepääoma on 2 500€. Osakeyhtiöitä on olemassa listaamattomia ja julkisia osakeyhtiöitä. Julkisten osakeyhtiöiden osakkeet ovat julkisen kaupankäynnin kohteena arvopaperipörssissä ja ne ovat lähes poikkeuksetta suuria yrityksiä, joilla on toimintaa maailmanlaajuisesti. (Villa 2013, 34.)

Osuuskunnan perustamiseen tarvitaan vähintään kolme henkilöä jotka tekevät osuuskuntaan osuuspääomasijoituksen ja heillä jokaisella on sen myötä yksi ääni päätettäessä osuuskunnan asioista. Osuuskunta on helpompi perustaa ja siitä on helpompi erota kuin osakeyhtiöstä. Miinuspuolena voitaneen mainita kenties heikompi ulkoisen rahoituksen saanti ja se, että osuuskunnalla ei ole selkeää hallinnollista elintä, joka johtaisi sen toimintaa. Osuuskuntia on perustettu ajan saatossa lähinnä ajamaan jonkin yhteisön etuja liittyen esimerkiksi kauppaan, pankkipalveluihin tai työntekijöiden yhdistymistä varten (työosuuskunta), mutta ajan myötä niiden tavoitteeksi on usein muodostunut samankaltainen voitontavoittelu kuin tavallisillakin yrityksillä, joskin korostaen toimintaansa yhteisönsä hyväksi. (Viitala & Jylhä 2013, 55.)

2.3 Laskutuspalvelu

Internetissä toimivien laskutuspalveluiden juuret johtavat varhaisiin työosuuskuntiin, joita ovat aikoinaan perustaneet esimerkiksi jonkin tietyn alan ammattilaiset yhdessä mahdollistaakseen laskutuksensa sekä hoitaakseen kirjanpitoa. Näissä järjestelyissä työosuuskunnan kautta laskutuksensa hoitaneet jäsenet ovat olleet varsinaisesti myös työosuuskunnan perustajajäseniä eli osuudenomistajia, jotka ovat joutuneet sitomaan yleensä tietyn määrän osuuspääomaa kiinni osuuskuntaan.

Internetissä toimivista laskutuspalveluista osa on osuuskuntamuotoisia ja osa perustuu muihin yritysmuotoihin. Ne eivät vaadi liittymiseen kuitenkaan mitään jäsenmaksuja eikä niihin liitytä varsinaisesti osakkaaksi tai osuuskunnan jäseneksi. Niiden toiminnan rahoittaminen ja tuloksen tekeminen tapahtuvat niiden kautta tehtävän laskituksen välistä otettavalla provisiolla. Palveluntarjoaja toimittaa maksut provisionsa pidättämisen jälkeen työsuoritteiden tekijälle palkkana tehden tarvittavat pidätykset palkan sivukulujen ja ennakonpidätysten suhteen (Uusyrittäjäkeskus 2016, viitattu 5.11.2016). Ensimmäinen Suomessa internetissä toimintansa aloittanut laskutuspalvelu on Eezy. Se on aloittanut toimintansa vuonna 2008 (Niiranen 2013, viitattu 5.11.2016). Nykyään toimijamäärä on kasvanut ja niitä ovat Eezyn lisäksi esimerkiksi Odeal ja Ukko.

3 TOIMINNAN ALOITTAMINEN, LOPETTAMINEN JA TOIMINNAN KULUT

Tässä luvussa käydään läpi keskeisiä liiketoiminnan käynnistämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä niihin liittyviä kuluja ja muita huomioon otettavia seikkoja.

3.1 Perustamistoimenpiteet ja niihin liittyvät kulut

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen aloitetaan hakemalla y-tunnus patentti- ja rekisterihallitukselta. Toiminimeä ei välttämättä tarvitse erikseen rekisteröidä vaan toiminnan voi aloittaa saman tien y-tunnuksen saamisen jälkeen. Mikäli tarkoituksena on kuitenkin harjoittaa luvanvaraista toimintaa, elinkeinotoimintaa varten on olemassa erilliset toimitilat tai yrittäjällä on palveluksessaan muita kuin perheeseen kuuluvia jäseniä tulee toiminimi rekisteröidä. Rekisteröimisen yhteydessä kannattaa ilmoittautua myös ennakkoperintärekisteriin ja kenties arvonlisäverovelvolliseksi, mikäli tähtäimessä on arvonlisäverollinen toiminta. Ennakkoperintärekisteri mahdollistaa laskuttamisen siten, että työn tilaajan ei tarvitse huolehtia laskusta tehtävistä ennakonpidätyksien tilityksistä verottajalle, koska yrittäjä maksaa itse suoraan arvioidusta toiminnastaan veroennakointa verottajalle. Ennakkoperintärekisteristä puuttuminen saattaa siten jopa estää suoritteiden kauppaamisen, mikäli tilaajan vastuulle jää selvittää ja tilittää suoritteesta tehtäviä pidätyksiä ja tilityksiä. Toiminimen rekisteröimisestä seuraa kertaluonteinen 110€ käsittelymaksu, joka on maksettava etukäteen ennen rekisteröimisilmoituksen jättämistä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2016, viitattu 12.11.2016.)

Toiminnan aloittaminen laskutuspalvelun kautta on nopeaa eikä vaadi erillisten lomakkeiden lähettämistä mihinkään. Liittymisestä ei myöskään mene mitään maksuja ainakaan käytettäessä suosituimpia laskutuspalveluja (Ukko, Odeal ja Eezy). Rekisteröitymiseen riittää henkilötietojen antaminen sekä sähköpostiosoite sivustoille tarvittavan käyttäjätunnuksen luomista varten. ”Aloittaminen oli tiettyjen käytännön laskutusasioiden takia hieman haastavaa, mutta laskun luomisen periaatteet opin kuitenkin nopeasti ja aloittamisestakin selvisi pelkällä verokortin lähettämällä ja rekisteröitymisellä palveluun” (Isohanni, haastattelu 29.12.2016.)

3.2 Kirjanpito

Kirjanpidolla tarkoitetaan lyhyesti sanottuna yrityksen tulojen ja menojen kirjaamista ylös. Tilikauden aikaisten tulojen ja menojen erotuksesta saadaan laskettua yrityksen kerryttämä tulos tai tappio, mikäli kulut ovat olleet menoja suuremmat.

Kirjanpitolain mukaan kaikki yritykset ovat kirjanpitovelvollisia toiminnastaan (Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336 1.1§). Elinkeinonharjoittajan täytyy pitää joko yhdenkertaista kirjanpitoa toiminnan ollessa pienimuotoista tai kahdenkertaista kirjanpitoa, mikäli vähintään kaksi seuraavista kriteereistä toteutuu: liikevaihto tai siihen rinnastettavissa oleva tuotto ylittää 200 000€, taseen loppusumma ylittää 100 000€ tai palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä. Kahdenkertainen kirjanpito ei sinänsä ole kovin haastavaa, mutta voi olla riippuen käytettävästä kirjanpitomenetelmästä riippuen hiukan työläämpää. Kahdenkertainen kirjanpito on kuitenkin luotettavampaa, koska yksi tapahtuma kirjataan kahdelle eri kirjanpidon tilille ja näin esimerkiksi numeroiden syöttövirheet saadaan herkemmin kiinni eri tilien saldojen tai muutosten erotessa toisistaan. (Uusyri-tyskeskus 2016, viitattu 5.11.2016.)

Kirjanpitoon liittyviltä kuluilta voi välttyä yrittäjän osatessa tehdä kirjanpitonsa itse. Kirjanpitoa voi tehdä käyttäen vaikka Excel-tilukkolaskentaohjelmaa tai internetistä löytyvillä ilmaisohjelmilla (esimerkiksi tappio- tai holli-kirjanpito-ohjelmat). Siirryttäessä maksullisiin ohjelmiin toiminnot ovat monipuolisempia ja ohjelmilla voi kirjoittaa esimerkiksi laskujakin. Muutoin kirjanpidon kulut vaihtelevat suuresti toiminnan laajuuden ja tiliöitävien tapahtumien määrän perusteella. Joillakin tili-toimistoilla on sivuillaan esimerkkihintoja tietyn tyyppisille yrityksille. Sivujen perusteella voidaan hahmotella kirjanpidon maksavan minimissään arvonlisäverottomana noin 75€ kuukaudessa sisältäen kirjanpidon sekä veroilmoituksen jättämisen (Vasaramäen tilitoimisto 2016, viitattu 12.11.2016). Tutkiessa muiden tilitoimistojen hintoja voidaan yleisen minimihintatason päätellä olevan samaa luokkaa.

Laskutuspalvelun kautta toimittaessa ei kirjanpidosta tarvitse huolehtia. Laskutuspalvelu pitää itse kirjata sen kautta hoidetusta laskuttamisesta ja maksamistaan palkoista töiden suorittajille. Toiminnasta aiheutuneista kuluista tulee pitää tositteet tallella verottajan mahdollisia selvityspyyntöjä varten.

3.3 Kulujen vähennysoikeus

Yritystoiminnassa saa lähtökohtaisesti vähentää kaikki menot, jotka ovat syntyneet yritystoiminnan tuottojen hankkimiseen liittyen ottaen huomioon, että joidenkin kulujen kohdalla on olemassa joitain rajoituksia. Esimerkiksi edustuskulujen ja matkakulujen kohdalla on nykyään tiukkoja rajoituksia, joista on hyvä olla selvillä tehtäessä kirjanpito itse. Itselle maksetut palkat eivät ole vähennyskelpoisia yritysmuodon ollessa toiminimi, koska siinä ei varsinaisesti makseta itselleen palkkaa vaan tehdään yksityisnostoja yrityksen kassasta henkilökohtaiseen käyttöön yrityksen kassatilanteen niin salliessa. Verottomien kilometrikorvausten itselle maksaminen ei ole mahdollista. Kulujen vähennyskelpoisuudesta on saatavilla hyvin tietoa verottajan sivuilla. (Verohallinto 2016, viitattu 15.11.2016.)

Laskutuspalveluiden kautta onnistuu vähentää kuluja siten, että laskutustapahtumaa kohden kertyneet kulut ilmoitetaan laskutuspalveluun laskutustapahtumaa tehtäessä. Näiden ilmoitettujen kulujen osalta ei tehdä verotukseen tai muihin palkan sivukuluihin liittyviä suorituksia vaan kulujen osuus tilitetään työn suorittajalle kokonaisuudessaan. Ilmoitetut kulut eivät kuitenkaan pienennä summaa, josta palveluntarjoaja laskee oman veloittamansa palkkion vaan se lasketaan koko laskutussummasta. Eräissä tapauksissa kulujen vähentämiseen liittyy tiettyjä rajoituksia liittyen esimerkiksi vähennettävien kulujen ylärajaan, jotka on hyvä selvittää palveluntarjoajakohtaisesti (Odeal 2016, viitattu 12.11.2016).

3.4 Arvonlisäverovelvollisuus

Arvonlisävero on kulutusvero, jonka yrittäjä lisää tuotteista tai palveluista haluamansa myyntihinnan päälle. Arvonlisäveroluokkia on neljä: 24%, 14%, 10% ja 0%. Käytetty veroprosentti riippuu tarjottavasta palvelusta tai tuotteesta. Esimerkiksi elintarvikkeissa arvonlisävero on 14%, käyttötavarassa 24% ja lääkkeissä ja kulttuuriin liittyvissä palveluissa 10%. Arvonlisäverottomia ovat jotkin palvelut kuten esimerkiksi vakuutukset ja peruspankkipalvelut. Arvonlisäverovelvollisia ovat kaikki liiketoimintaa harjoittavat yritykset ja ammatinharjoittajat. Liiketoiminnan ollessa tarpeeksi pientä (myynti alle 10 000€ 12 kuukauden ajanjaksolla) voidaan toimintaa harjoittaa arvonlisäverottomana, mutta halutessa voidaan hakeutua arvonlisäverovelvolliseksi. Mikäli 10 000 euron raja ylittyy, tulee arvonlisäveroa tilittää takautuvasti koko kertyneestä myynnistä. Mikäli 12 kuukauden ajan myynti ilman arvonlisäveroa jää alle 30 000€, saa tilitettävästä arvonlisäverosta tehdä huo-

jennuksia, jolla tilittävää veroa saadaan hiukan pienemmäksi. Harjoitettaessa arvonlisäverovelvollista liiketoimintaa on yrittäjän mahdollista vähentää hankkimiinsa tuotteisiin tai palveluihin liittyvä arvonlisävero omasta myynnistä syntyneestä arvonlisäverosta ja näin ollen pienentää valtiolle tilittämänsä arvonlisäveron suuruutta. Lopullisesti arvonlisävero koituu kuluttajan maksettavaksi, koska hän ei voi vähentää ostamiinsa tuotteisiin tai palveluihinsa sisältynyttä arvonlisäveroa omassa henkilökohtaisessa verotuksessaan. Tästä johtuen pienimuotoisessa lähinnä kuluttajille suuntautuvassa liiketoiminnan harjoittamisessa saavutetaan pieni kilpailuetu pienempien laskutussummien johdosta, koska hintoihin ei tarvitse lisätä arvonlisäveroa. Toimittaessa yritysten kanssa kilpailuetua verrattaessa arvonlisäverovelvollisiin palveluntarjoajiin ei juuri ole, koska tilaajayritys voi aina vähentää maksamansa arvonlisäveron oman myyntinsä verosta. Tilaajayrityksille merkittävämpää on palveluntarjoajan luotettavuus, toiminnan tehokkuus ja ammattitaito. (Uusyrittäjäkeskus 2016, viitattu 19.11.2016.)

3.5 Yrittäjän vakuutukset

Yrittäjän on hyvä käydä läpi liiketoimintaansa sisältyviä riskejä yhdessä vakuutusyhtiönsä kanssa ja sen perusteella arvioida, mitä vakuutuksia tulisi ottaa. Yrittäjän pitää ottaa yrittäjän eläkevakuutus (Yel-vakuutus), mikäli hänen työtulonsa ylittää 7 557,18€ vuodessa ja toimintaa on harjoitettu yli neljä kuukautta. Alle 53-vuotiailla yrittäjillä Yel-maksun suuruus on tällä hetkellä 23,6% työtulon määrästä ja yli 53-vuotiailla 25,1% työtulon määrästä. Työtulo määritellään sen perusteella, mitä ammattitaitoiselle henkilölle tulisi maksaa palkkaa vastaavasta työstä ja on näin ollen yrittäjän itsensä määriteltävissä eikä perustu suoraan yritystoiminnan kerryttämiin tuottoihin. Maksetun Yel-vakuutuksen perusteella määräytyvät myös useimmat Kelan maksamat päivärahat ja korvaukset, joten maksun suuruutta kannattaa harkita tarkoin, jotta sen perusteella saatavat tuet kattavat mahdolliset heikot taloudelliset tilanteet. Aloittava yrittäjä saa Yel-vakuutukseen 22 prosentin alennuksen ensimmäisen neljän vuoden ajan. Alennus tehdään summaan, joka on saatu laskeksi normaalilla tavalla laskea Yel-maksun suuruus. (Uusyrittäjäkeskus 2016, viitattu 19.11.2016.)

Käytettäessä laskutuspalvelua ei Yel-vakuutuksesta tarvitse huolehtia, sillä ne tekevät työn suorittajalle maksettavasta palkkiosta Tyel-maksun pidätyksen ja tilittävät sen työeläkevakuutusyhtiölle. Tyel-vakuutus vastaa työntekijälle samaa tarkoitusta kuin Yel-vakuutus yrittäjälle. Tyel-vakuutuksen suuruus on yhteensä noin 25% maksettavasta palkasta, josta työntekijän osuus on tällä hetkellä 6,15 prosenttia ja työnantajan loput 18,85%. (Ilmarinen 2016, viitattu 19.11.2016.)

3.6 Yrittäjän työttömyysturva

Yrittäjäksi alkamista harkitsevan tulee tiedostaa suuri riski mahdollisten tukien saamatta jäämisestä työttömyyden tai toimintakyvyttömyyden kohdattaessa. Eri virastoilla on asiasta erilaiset näkemykset ja luokittelukriteerien kirjo on erittäin laaja ja tulkinnanvarainen sen suhteen, luokitellaanko yrittäjä työttömyysturvassa yrittäjäksi vai sivutoimista yrittäjyyttä harjoittavaksi palkansaajaksi. Tämän lisäksi asiaan saattaa vaikuttaa myös virkailija, jonka kanssa asioita selvitetään. Epävarmuus taloudellista tukiverkosta kohtaan ulottuu myös yrittäjän puolisoon hänen joutuaan palkkatyöstä työttömäksi tai muutoin tilanteeseen, jossa tukea olisi tarjolla tilanteessa, jossa palkansaajan asemassa olevalla henkilöllä ei olisi asian hoitumisen suhteen minkäänlaisia ongelmia. Edellä mainitut seikat ovat olleet usein esillä viime aikoina, sillä kunnollinen, yrittäjät kattava tukiverkosta puuttuu Suomesta ja sen tarve korostuisi koko aika enemmän ja enemmän sillä entistä enemmän ihmiset työllistävät itsensä yrittäjänä. Moni ei myöskään uskalla aloittaa yrittämistä juuri peläten sosiaalisesta tukiverkostosta pois putoamista. Tietynlaista turvaa voi saada liittymällä yrittäjien työttömyyskassan jäseneksi. Suomen yrittäjät Ry on elinkeinoelämän järjestö, joka osaltaan pyrkii ajamaan Suomessa yrittäjien aseman parantamista mm. työttömyysturvan osalta. (Suomen yrittäjät 2016, viitattu 19.11.2016.)

Laskutuspalvelun kautta toimiminen, jota kevytyrittäjyydeksi kutsutaan, aiheuttaa myös ongelmatilanteita työttömyysturvassa. 1.1.2016 voimaan tullessa uudistetussa työttömyysturvalaissa kevytyrittäjyys tulkitaan yrittäjyydeksi ja näin ollen työttömyysturvassa kohdataan jatkossa samat ongelmat kuin toimittaessa yrittäjänä eli on tulkinnanvaraista, katsotaanko yrittäjyys päätoimiseksi vai sivutoimiseksi yrittäjyydeksi. Palkansaajien työttömyyskassan työssäkäyntiehto, eli työ joka oikeuttaa saamaan korvauksia työttömyyden kohtaamisessa kertyy tehtäessä palkkatyötä ja vastaavasti yrittäjien työttömyyskassan kertymisehto toteutuu harjoitettaessa liiketoimintaa. Kevytyrittäjyys on luokiteltu aiemmin kuitenkin niin sanotuksi omaksi työksi, joka ei vastaa kumpaakaan edellä mainituista työmuodoista ja ei näin ollen kerrytä työskentelyehtoa kummassakaan työttömyyskassan vaihtoehdossa. Näin esimerkiksi palkansaajakassassa olevan työttömyysturva perustuu hänen aikaisempiin palkkatyössä kertyneisiin ansioihin ja työskentelyjaksoihin. (Suomen yrittäjien työttömyyskassa 2016, viitattu 19.11.2016.)

3.7 Toiminnan lopettaminen

Toiminimen lopettaminen hoidetaan patentti- ja rekisterihallituksen sähköisessä palvelussa tai paperisella lomakkeella (Y6). Lopettamisesta menee tiedot myös samalla kertaa verottajalle, joten yksi ilmoituksen tekeminen riittää ja siitä ei mene käsittelymaksuja. Liiketoiminnan loppuajasta tulee kuitenkin tehdä tarvittavat veroilmoitukset ja hoitaa kaikki veroihin liittyvät maksut. Kirjanpito tulee säilyttää vähintään 10 vuotta viimeisen tilikauden päättymisestä. (Verohallinto 2016, viitattu 19.11.2016.)

Laskutuspalvelun käytön lopettaminen onnistuu helposti eropyynnöllä sivuston ylläpitäjälle tai joissain sivustoilla toiminnan lopettamisen voi tehdä itse sivuston kautta suoraan. Koska toiminta ei ole vaatinut rekisteröintejä mihinkään virastoihin, ei myöskään mitään ilmoituksia toiminnan lopettamisesta tarvitse tehdä. Kaikesta laskutuspalvelun dokumentaatiosta on hyvä tulostaa tai muuten ottaa kopiot tulevaisuuden varalle helpottamaan mahdollisia esimerkiksi verotukseen liittyviä selvityspyyntöjä.

4 KULUJEN VERTAILU JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa vertaillaan toiminnan kuluja käyttäen esimerkkeinä kolmea suosituinta laskutuspalvelua sekä toiminimeä. Seuraavassa on lyhyet kuvaukset siitä, miten veronalainen tulo muodostuu näillä eri toimintavaihtoehdoilla. Vertailussa keskitytään veronalaiseen tuloon, koska käytännössä siitä eteenpäin verotus hoituu samankaltaisesti kaikissa eri vaihtoehdoissa ottaen huomioon sen, että toiminimellä toimittaessa voi osan tulosta valita verotettavaksi pääomatulona.

4.1 Tulonmuodostus ja verotus toiminimellä

Toiminimen kulujen vähentämisen jälkeinen tulos verotetaan ammatinharjoittajan henkilökohtaisessa verotuksessa yhtenä kokonaisuutena yhdessä muiden ansio- ja pääomatulojen kanssa. Toiminimen tulos jakaantuu ansio- ja pääomatuloksi siten, että yrityksen päättynyttä verovuotta edeltäneen verovuoden nettovarallisuudelle laskettu 20% tuotto on pääomatuloa ja loppuosa on ansiotuloa. Yrittäjällä on mahdollisuus valita pääomatulo-osuudeksi myös 10% tai hän voi halutessaan vaatia koko tulon verotettavaksi ansiotulona. Yrittäjän kannattaa laskea verotuksessa kaikkien tulojensa perusteella maksettavaksi tuleva veron suuruus kaikilla elinkeinotoiminnan verotuksen vaihtoehdoilla ja valita käytetty pääomatulo-osuus siten, että verotus tulee kokonaisuutena kaikkein pienimmäksi. Nettovarallisuus lasketaan siten, että yrityksen verovuotta edeltäneen tilikauden taseen varojen ja velkojen erotuksesta ja siihen lisätään 30% kyseisenä vuonna maksettujen palkkojen suuruudesta. Huomioitavien varojen ja velkojen pitää liittyä elinkeinotoimintaan eikä niihin voi siten sisällyttää yrittäjän henkilökohtaisia varoja ja velkoja. (Tomperi 2014, 30.)

Toiminimellä palkkojen sivukuluja vastaavaksi kuluksi koituu ainoastaan Yel-vakuutus. Toiminimellä toimittaessa ei makseta mitään erillisiä sosiaaliturvamaksuja, ellei toimintaan ole palkattu ulkopuolisia työntekijöitä.

4.2 Tulojen muodostuminen käytettäessä laskutuspalvelua

Työn suorittaja on tavallaan työsuorituksen ajan palkkasuhteessa laskutuspalvelun tarjoajaan. Saatuaan suorituksen laskuun palveluntarjoaja tilittää palkkion palkkana työsuorituksen tekijälle

tehdn palkan maksuun liittyvät sivukulusuoritukset esimerkiksi verojen ja vakuutusmaksujen suhteen. Nämä ovat samoja kuluja, mitä liittyisi siihen, että työn suorittaja olisi suorassa palkkasuhteessa johonkin työnantajaan. Toimintaperiaate on kaikissa laskutuspalveluissa sama ja ne kilpailevatkin keskenään lähinnä perittävien palkkioiden suuruudella. (Uusyrytyskeskus 2016, viitattu 26.11.2016.)

4.3 Laskelmat

Seuraavaksi vertaillaan vaihtoehtojen kannattavuutta liikevaihdon suuruuksilla 2 000€, 5 000€, 10 000€, 25 000€, 40 000€ ja 80 000€, jotta toiminnan kannattavuuksia voidaan vertailla erisuoruisen liiketoiminnan kesken. Toiminimen perustamiskustannukset jätetään huomioimatta summan ollessa kohtuullisen pieni (110€) ja sen ollessa kertaluonteinen maksu. Laskutuspalveluiden sivustoilla olevilla laskureilla on käytetty ennakonpidätysprosenttina nollaa prosenttia. Toiminimellä toimimisessa oletuksena on se, että yrittäjä tekee laskutusta kappalemääräisesti saman verran eri liikevaihtoluokissa. Näin tehdään sen vuoksi, että esimerkiksi kirjanpitokulut vaihtelevat suuresti tiliöitävästä tositemäärästä riippuen. Toiminimelle Yel-vakuutuksen maksu on otettu huomioon 25 000 euron liikevaihdosta alkaen, koska näillä summilla työtulon voidaan arvioida olevan suurempi kuin aiemmin esillä ollut 7 557,18€ vuodessa. Yel-vakuutusmaksun suuruus pidetään kaikissa 25 000 euron ylittävissä laskutusluokissa samana ja se on 23,6% työtulon määrästä olettaen, että yrittäjä on alle 53-vuotias. Lisäksi huomioidaan aloittavan yrittäjän saama 22 prosentin alennus. Yel-vakuutusmaksun suuruus on siten minimissään $23,6\% \times 7\,557,18\text{€} \times (1-0,22) = 1\,391,52$ euroa vuodessa. Mikäli yrittäjä haluaa turvata paremman sosiaaliturvan, hän maksaa Yel-vakuutusmaksua tätä enemmän, jolla on tuloslaskelman tulosta pienentävä vaikutus.

Seuraavissa taulukoissa on koottuna laskutuspalveluiden ja toiminimen kululaskelmat liikevaihtoluokittain. Laskelmien esitystapaa on tiivistetty ja tarkemmat laskelmat löytyvät liitteistä 1 ja 2.

TAULUKKO 1. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 2 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	2 000,00	2 000,00	2 000,00	2 000,00
Kulut	-596,07	-617,30	-617,20	-900,00

Verotettava tulo	1 403,93	1 382,70	1 382,80	1 100,00
------------------	----------	----------	----------	----------

Pienellä liikevaihdolla laskutuspalvelu tulee edullisemmaksi vaihtoehdoksi johtuen toiminimen liikevaihtoon verrattain suurista kirjanpitokuluista. Lisäksi toiminimen perustamiseen liittyvien kulujen ja suuremman hallinnoinnin johdosta laskutuspalvelu on houkuttelevampi vaihtoehto. Erot eri laskutuspalveluiden välillä keskenään eivät ole merkittäviä.

TAULUKKO 2. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 5 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Kulut	-1 490,17	-1 543,26	-1 542,99	-900,00
Verotettava tulo	3 509,83	3 456,74	3 457,01	4 100,00

Liikevaihdon ollessa 5 000€ eivät erot laskutuspalveluiden ja toiminimen välillä ole merkittävän suuria, joskin toiminimi on tullut edullisemmaksi vaihtoehdoksi. Tällaisella liikevaihdolla olisi hyvä harkita käytettävää ratkaisua myös muista näkökulmista kuin pelkästä tuloksen teon näkökulmasta. Esimerkiksi markkinointi voi onnistua paremmin toimittaessa toiminimellä. Edelleen laskutuspalvelua käyttäen toiminta on helppo käynnistää ja lopettaa tarvittaessa eikä tarvitse huolehtia esimerkiksi tarvittavista viranomaisilmoituksista tai kirjanpitoaineiston säilyttämisestä kymmenen vuoden ajan toiminnan päättymisen jälkeen.

TAULUKKO 3. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 10 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00
Kulut	-2 980,35	-3 086,52	-3 085,99	-900,00
Verotettava tulo	7 019,65	6 913,48	6 914,01	9 100,00

Liikevaihdon ollessa kymmenen tuhannen euron luokkaa on liiketoiminta jo helposti päätoimista tai voidaan ainakin alkaa puhua kohtuullisen suuresta sivutoimisesta yrittäjyydestä. Mikäli liike-

toimintaa toiminimellä harjoitetaan palkkatyön ohessa, ei välttämättä kannata vielä harkita Yel-vakuutuksen ottamista, mutta mikäli laskutus alkaa kasvaa suuremmaksi, tulee Yel-vakuutuksen ottaminen harkittavaksi. Tällä liikevaihtoluokalla toiminimellä toimiminen näyttää edullisemmalta vaihtoehdolta. Kirjanpidon kuluilla olisi varaa olla vielä paljon suuremmatkin ja kulut tulevat silti kokonaisuutena pienemmiksi kuin laskutuspalveluiden kulut.

TAULUKKO 4. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 25 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00
Kulut	-7 450,88	-7 716,31	-7 714,96	- 2 291,52
Verotettava tulo	17 549,12	17 283,69	17 285,04	22 708,48

Tässä on toiminimen kuluihin otettu jo huomioon Yel-vakuutuksen minimimaksu 1 391,52 € / vuosi ja silti toiminimi on kannattavampi vaihtoehto. Liikevaihtoluokka alkaa olla sen suuruinen, että voidaan toiminnan olettaa jo olevan päätoimista yrittäjyyttä.

TAULUKKO 5. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 40 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00
Kulut	-11 921,67	-12 346,09	-12 343,93	- 2 291,52
Verotettava tulo	28 078,33	27 653,91	27 656,07	37 708,48

Ero toiminimen hyväksi vain kasvaa liikevaihdon noustessa, koska laskutuspalvelut ottavat pääsääntöisesti aina prosentuaalisesti samansuuruisen palkkion liikevaihdosta sen suuruudesta huolimatta. Kirjanpito- ja muilla kuluilla on vara kasvaa paljonkin ja kulut kokonaisuudessaan jäävät silti alle laskutuspalveluiden provision.

TAULUKKO 6. Kannattavuus liikevaihdon ollessa 80 000€

(€)	Eezy	Odeal	Ukko	Toiminimi
Liikevaihto	80 000,00	80 000,00	80 000,00	80 000,00
Kulut	-23 842,81	-24 110,00	-24 687,87	- 2 291,52
Verotettava tulo	56 157,19	55 890,00	55 312,13	77 708,48

Suurissa liikevaihtoluokissa laskutuspalvelut eivät ole enää kilpailukykyisiä verrattuna toiminimellä toimimiseen.

5 POHDINTA

Työn aihe oli itselle mielenkiintoinen, koska olen pidemmän aikaa miettinyt oman yrityksen perustamista ja tutustunut kaikkiin olemassa oleviin yritysmuotoihin. Ennen opinnäytetyön aloittamista tiesin pari laskutuspalveluiden tarjoajaa ja niiden toimintamallin pääpiirteittäin. Opinnäytetyön myötä suosituimpiin laskutuspalveluntarjoajiin tuli tutustuttua syvällisemmin ja oli mielenkiintoista tehdä vertailua niiden välillä keskenään ja verrattaessa yrityksiin. Työtä tehdessä huomasin myös sen, että laskutuspalvelun kautta toimiminen oli työttömyysturvan kannalta muuttunut siten, että sekin katsotaan nykyään yrittäjyydeksi. Aiemmin se oli luokiteltu kevytyrittäjyydeksi jolloin yrittäjän asema työttömyysturvassa on ollut parempi.

Työ eteni hyvin alussa asetetun aikataulun mukaisesti. Ajallisesti laskelmien ja raportin laatiminen oli noin neljän kuukauden mittainen prosessi. Selvitettäviä asioita oli paljon ja koska työn pääpaino on varsinaisten laskelmien ja vertailujen tekemisessä, on kirjallinen tuotos opinnäytetyöksi jopa hiukan suppea. Ajallisesti laskelmiin vaadittavien tietojen kerääminen ja laskelmien tekeminen oli kuitenkin aikaa vielä prosessi.

Mielestäni alussa asetettu tavoite saada selville taloudellisesti kannattavin ratkaisu erilaisilla laskutusmäärillä onnistui hyvin ja tulokset olivat sen suuntaiset kuin itse oletin niiden olevankin. Laskelmien taulukointi ja valittu esitystapa ovat mielestäni selkeät ja niiden perusteella on hyvä hahmotella parasta käytettävää ratkaisua tietyille laskutusmäärille. Aiheen rajaus oli mielestäni sekä työstä saadun palautteen perusteella onnistunut. Haasteena työssä oli virallisten lähteiden löytäminen. Yrittäjyydestä on olemassa paljon kirjoituksia, mutta ne ovat pääasiassa mielipidekirjoituksia eivätkä virallisia tutkimuksia, jotka soveltuisivat hyvin lähdemateriaaliksi.

Opinnäytetyön lopputuloksena voidaan todeta laskutuspalveluiden soveltuvan hyvin liiketoiminnan kokeilemiseen ilman pidemmän aikavälin suunnitelmia tai palkkatyön ohessa tehtävään pienimuotoiseen sivutoimiseen yrittäjyyteen. Laskutuspalvelun avulla on myös helppo kokeilla, löytyykö tarjottaville palveluille tai tuotteille asiakkaita. Mikäli kysyntää on, voi toiminnan kasvaessa perustaa toimintaa varten yrityksen tai aloittaa toimimisen toiminimellä. Laskutuspalveluihin liittyminen ja niistä eroaminen on helpompaa verrattuna yrityksen perustamiseen ja toiminnan lopettamiseen. Laskutuspalveluiden yleistyvä käyttö ja uusien toimijoiden ilmaantuminen markkinoille saattavat painaa niiden veloittamia kuluja alaspäin tulevaisuudessa. ”Palvelun käyttö on koko

ajan helpompaa, kun palvelua kehitetään jatkuvasti. Alun perin valitsin laskutuspalvelun käytön sen helppokäyttöisyyden vuoksi”. (Isohanni, haastattelu 29.12.2016.) Laskutuspalvelun kautta toimiessa laskutus on pakko tehdä arvonlisäverollisena. Tämä johtuu siitä, että palveluntarjoajan itsensä tekemä liikevaihto ylittää 10 000€ vuodessa. Tämä voi olla pieni kilpailukykyä heikentävä tekijä verrattaessa toimimiseen toiminimellä ja myynnin suuntautuessa suoraan kuluttajille.

Kuten jo aiemminkin todettiin, on kirjanpitokulujen määräytyminen hyvin yksilöllistä ja tarkkaa arviota niiden suuruudesta on hankalaa antaa. Kirjanpito on mahdollista hoitaa myös täysin itsenäisesti, mikäli osaaminen ja mielenkiinto siihen riittävät. Tällöin toiminimi tulee edullisemmaksi vaihtoehdoksi jo pienemmällä laskutussummalla. Kirjanpitoon liittyvän lainsäädännön seuraaminen voi olla kuitenkin aikaa vievää, joten sen vuoksi moni yrittäjä on ulkoistanut kirjanpitonsa tilitoimistolle ja keskittyy itse liiketoimintansa kehittämiseen.

Opinnäytetyössä käsiteltyjen asioiden lisäksi on monia ajan saatossa vaihtelevia seikkoja joita kannattaa ottaa huomioon. Tällaisia ovat esimerkiksi mahdollisuudet erilaisiin yritystukiin, joita ei välttämättä saa toimittaessa laskutuspalvelun kautta. Esimerkiksi tällä hetkellä yrittäjä saa tehdä verotukseensa yrittäjävähennyksen joka on suuruudeltaan 5 000€ ja se tehdään vähennyksenä lopullisista veroista. Taloudellisten seikkojen lisäksi toimiminen oman yrityksen kautta saattaa antaa paremmat mahdollisuudet itsensä markkinointiin verrattuna laskutuspalvelun kautta toimimiseen. Oma toiminimeä voi käyttää paremmin markkinoinnissa kuin se, että toimii tavallaan nimettömänä yrittäjänä laskutuspalvelun kautta.

Työtä varten haastateltu artistina, juontajana, MC:nä, DJ:nä ja mallina työskentelevä kevytyrittäjä on hoitanut laskutuksensa kolmen ja puolen vuoden ajan käyttäen apuna Ukko.fi -laskutuspalvelua. Hän laskuttaa pääasiassa tietyn ohjelmatoimiston kautta asiakkaitaan, jotka ovat sekä yritysasiakkaita että yksityisiä henkilöitä. Käytännössä hän kirjoittaa Ukko.fi -palvelussa laskun ohjelmatoimistolle, joka puolestaan laskuttaa loppuasiakkaita. Vuositasolla hänen laskutuksensa on karkeasti noin 10 000€ luokkaa ilman arvonlisäveroa ja hän on harkitsemassa toiminnan perustamista tai toimintansa yhtiöittämistä tulevaisuudessa. (Isohanni, haastattelu 29.12.2016.)

Työtä tehdessä asioita tuli pohdittua usein myös muista kuin taloudellisesta näkökulmasta. Esimerkiksi se, kuinka itseään pystyy markkinoimaan toimimalla laskutuspalvelun kautta verrattuna toiminimellä toimimiseen, herätti itsessä paljon mielenkiintoa. Voiko laskutuspalvelun kautta toi-

mittaessa tehdä markkinointia samoin kuin suoraan yrittäjänäkin toimittaessa vai onko siihen liittyen laskutuspalvelussa jotain heikkouksia? Tässä voisikin olla mielenkiintoinen aihe jatkotutkimusta varten tarkastella näitä kahta vaihtoehtoa markkinoinnin näkökulmasta.

LÄHTEET

Ilmarinen. 2016. Eläketurva syntyy Tyel-maksusta. Viitattu 19.11.2016.

<http://www.ilmarinen.fi/tyonantaja/tyel-maksun-maaraytyminen/#peri-tyontekijan-osuus-hanen-palkastaan>.

Isohanni, S. 2016. Yrittäjä. Haastattelu 29.12.2016. Tekijän hallussa.

Kirjanpitolaki 30.12.1997/1336.

Niiranen, P. 2013. Yrittäjämäistä työntekoa ilman yritystä. Viitattu 5.11.2016,

<http://yle.fi/uutiset/3-6562943>.

Odeal. 2016. Usein kysyttyä. Viitattu 12.11.2016.

<http://odeal.fi/usein-kysyttya/>.

Oamk. 207. Yrityshautoma. Viitattu 4.3.2017.

<http://www.oamk.fi/fi/koulutus/opiskelu-ja-elama/rittajjys/yrityshautomo>.

Patentti- ja rekisterihallitus. 2016. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus. Viitattu 12.11.2016.

<https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>.

Suomen yrittäjät. 2016. Suomen yrittäjät – pienten ja keskisuurten yritysten etu- ja palvelujärjestö. Viitattu 19.11.2016.

<https://www.yrittajat.fi/suomen-yrittajat-316132>.

Suomen yrittäjien työttömyyskassa. 2016. Kevytyrittäjä voi pudota tyhjän päälle työttömyysturvassaan. Viitattu 19.11.2016.

<http://syt.fi/trendikas-kevytyrittaja-voi-pudota-tyhjan-paalle-tyottomyysturvassaan/>.

Tilastokeskus. 2017a. Työvoimatutkimus tammikuu 2017. Viitattu 4.3.2017.

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/2017/01/tyti_2017_01_2017-02-21_tie_001_fi.html.

Tilastokeskus. 2017b. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Viitattu 4.3.2017
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__yri__aly/?tablelist=true&rxid=82ac7776-cbdc-4397-9e74-11aa12aed128.

Tomperi, S. 2014. Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu. Helsinki: Sanoma.

Uusyrityskeskus. 2016. Perustamisopas alkavalle yrittäjälle. Viitattu 5.11.2016,
http://www.perustamisopas.fi/sites/perustamisopas.fi/files/perustamisopas_suk_2016_sahkoinen.pdf.

Vasaramäen Tilitoimisto Oy. 2016. Hinnat. Viitattu 12.11.2016.
<http://www.vmtt.fi/hinnat.html>.

Verohallinto. 2016. Hinnat. Viitattu 15.11.2016.
https://www.vero.fi/fi/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Tuloverotus/Elinkeinotoiminnan_tuotot_ja_kulut.

Vehallinto. 2016. Toiminannan lopettaminen – liikkeen tai ammattinharjoittaja. Viitattu 19.11.2016.
https://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Liikkeen_ja_ammattinharjoittaja/Toiminnan_lopettaminen.

Villa, S. 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Helsinki: Talentum.

Viitala, R. & Jylhä, E. 2013. Liiketoimintaosaaminen. Helsinki: Edita.

LASKUTUSPALVELUIDEN VERTAILUA

LIITE 1

Laskutussumma vuodessa (alv 0%)	2 000,00 €		5 000,00 €		10 000,00 €		25 000,00 €		40 000,00 €		80 000,00 €	
Eezy												
Liikevaihto alv-kanta 24%	2 480,00 €		6 200,00 €		12 400,00 €		31 000,00 €		49 600,00 €		99 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 14%	2 280,00 €		5 700,00 €		11 400,00 €		28 500,00 €		45 600,00 €		91 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 10%	2 200,00 €		5 500,00 €		11 000,00 €		27 500,00 €		44 000,00 €		88 000,00 €	
Liikevaihto ilman arvonlisäveroa	2 000,00 €	100,0 %	5 000,00 €	100,0 %	10 000,00 €	100,0 %	25 000,00 €	100,0 %	40 000,00 €	100,0 %	80 000,00 €	100,0 %
Toiminnan kulut												
Palvelumaksu	- 120,00 €	-6,0 %	- 300,00 €	-6,0 %	- 600,00 €	-6,0 %	- 1 500,00 €	-6,0 %	- 2 400,00 €	-6,0 %	- 4 800,00 €	-6,0 %
Työnantajakulut	- 372,83 €	-18,6 %	- 932,07 €	-18,6 %	- 1 864,14 €	-18,6 %	- 4 660,36 €	-18,6 %	- 7 456,85 €	-18,6 %	-14 913,16 €	-18,6 %
Bruttopalkka	1 507,17 €	75,4 %	3 767,93 €	75,4 %	7 535,86 €	75,4 %	18 839,64 €	75,4 %	30 143,15 €	75,4 %	60 286,84 €	75,4 %
Työntekijän pidätykset	- 103,24 €	-5,2 %	- 258,10 €	-5,2 %	- 516,21 €	-5,2 %	- 1 290,52 €	-5,2 %	- 2 064,82 €	-5,2 %	- 4 129,65 €	-5,2 %
Maksettava nettopalkka	1 403,93 €	70,2 %	3 509,83 €	70,2 %	7 019,65 €	70,2 %	17 549,12 €	70,2 %	28 078,33 €	70,2 %	56 157,19 €	70,2 %
Odeal												
Liikevaihto alv-kanta 24%	2 480,00 €		6 200,00 €		12 400,00 €		31 000,00 €		49 600,00 €		99 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 14%	2 280,00 €		5 700,00 €		11 400,00 €		28 500,00 €		45 600,00 €		91 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 10%	2 200,00 €		5 500,00 €		11 000,00 €		27 500,00 €		44 000,00 €		88 000,00 €	
Liikevaihto ilman arvonlisäveroa	2 000,00 €	100,0 %	5 000,00 €	100,0 %	10 000,00 €	100,0 %	25 000,00 €	100,0 %	40 000,00 €	100,0 %	80 000,00 €	100,0 %
Toiminnan kulut												
Palvelumaksu	- 100,00 €	-5,0 %	- 250,00 €	-5,0 %	- 500,00 €	-5,0 %	- 1 250,00 €	-5,0 %	- 2 000,00 €	-5,0 %	- 3 200,00 €	-4,0 %
Työnantajakulut	- 415,62 €	-20,8 %	-1 039,06 €	-20,8 %	- 2 078,12 €	-20,8 %	- 5 195,31 €	-20,8 %	- 8 312,50 €	-20,8 %	-16 800,00 €	-21,0 %
Bruttopalkka	1 484,38 €	74,2 %	3 710,94 €	74,2 %	7 421,88 €	74,2 %	18 554,69 €	74,2 %	29 687,50 €	74,2 %	60 000,00 €	75,0 %
Työntekijän pidätykset	- 101,68 €	-5,1 %	- 254,20 €	-5,1 %	- 508,40 €	-5,1 %	- 1 271,00 €	-5,1 %	- 2 033,59 €	-5,1 %	- 4 110,00 €	-5,1 %
Maksettava nettopalkka	1 382,70 €	69,1 %	3 456,74 €	69,1 %	6 913,48 €	69,1 %	17 283,69 €	69,1 %	27 653,91 €	69,1 %	55 890,00 €	69,9 %
Ukko.fi												
Liikevaihto alv-kanta 24%	2 480,00 €		6 200,00 €		12 400,00 €		31 000,00 €		49 600,00 €		99 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 14%	2 280,00 €		5 700,00 €		11 400,00 €		28 500,00 €		45 600,00 €		91 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 10%	2 200,00 €		5 500,00 €		11 000,00 €		27 500,00 €		44 000,00 €		88 000,00 €	
Liikevaihto ilman arvonlisäveroa	2 000,00 €	100,0 %	5 000,00 €	100,0 %	10 000,00 €	100,0 %	25 000,00 €	100,0 %	40 000,00 €	100,0 %	80 000,00 €	100,0 %
Toiminnan kulut												
Palvelumaksu	- 100,00 €	-5,0 %	- 250,00 €	-5,0 %	- 500,00 €	-5,0 %	- 1 250,00 €	-5,0 %	- 2 000,00 €	-5,0 %	- 4 000,00 €	-5,0 %
Työnantajakulut	- 415,51 €	-20,8 %	-1 038,77 €	-20,8 %	- 2 077,55 €	-20,8 %	- 5 193,86 €	-20,8 %	- 8 310,18 €	-20,8 %	-16 620,36 €	-20,8 %
Bruttopalkka	1 484,49 €	74,2 %	3 711,23 €	74,2 %	7 422,45 €	74,2 %	18 556,14 €	74,2 %	29 689,82 €	74,2 %	59 379,64 €	74,2 %
Työntekijän pidätykset	- 101,69 €	-5,1 %	- 254,22 €	-5,1 %	- 508,44 €	-5,1 %	- 1 271,10 €	-5,1 %	- 2 033,75 €	-5,1 %	- 4 067,51 €	-5,1 %
Maksettava nettopalkka	1 382,80 €	69,1 %	3 457,01 €	69,1 %	6 914,01 €	69,1 %	17 285,04 €	69,1 %	27 656,07 €	69,1 %	55 312,13 €	69,1 %

TOIMINIMEEN LIITTYVÄT LASKELMAT

LIITE 2

Laskutussumma vuodessa (alv 0%)	2 000,00 €		5 000,00 €		10 000,00 €		25 000,00 €		40 000,00 €		80 000,00 €	
Toiminimi												
Liikevaihto alv-kanta 24%	2 480,00 €		6 200,00 €		12 400,00 €		31 000,00 €		49 600,00 €		99 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 14%	2 280,00 €		5 700,00 €		11 400,00 €		28 500,00 €		45 600,00 €		91 200,00 €	
Liikevaihto alv-kanta 10%	2 200,00 €		5 500,00 €		11 000,00 €		27 500,00 €		44 000,00 €		88 000,00 €	
Liikevaihto ilman arvonlisäveroa	2 000,00 €	100,0 %	5 000,00 €	100,0 %	10 000,00 €	100,0 %	25 000,00 €	100,0 %	40 000,00 €	100,0 %	80 000,00 €	100,0 %
Toiminnan kulut												
Kirjanpito	- 900,00 €	-45,0 %	- 900,00 €	-18,0 %	- 900,00 €	-9,0 %	- 900,00 €	-3,6 %	- 900,00 €	-2,3 %	- 900,00 €	-1,1 %
Yel-maksu	- €	0,0 %	- €	0,0 %	- €	0,0 %	- 1 391,52 €	-5,6 %	- 1 391,52 €	-3,5 %	- 1 391,52 €	-1,7 %
Bruttotulo	1 100,00 €	55,0 %	4 100,00 €	82,0 %	9 100,00 €	91,0 %	22 708,48 €	90,8 %	37 708,48 €	94,3 %	77 708,48 €	97,1 %